

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-Gravenhage

JOURNAAL

V
S
A
G

juli/augustus 2023
jaargang 46

Voorzitter:

L.G.J. Draisma
070 - 358 90 51
leo.draisma@gmail.com

Secretaris:

Mevrouw H.L. Loke
070 - 366 96 70
h.l.loke@hotmail.com

**Penningmeester/
ledenadministratie:**

E.F.H. de Kleijn
070 - 354 46 22
penningmvsag@outlook.com

**Plaatsvervangend
penningmeester**

T. Rijksen
06 - 23 33 68 82
ton2001@ziggo.nl

Bestuurslid

C. Kloet
06 - 29 52 00 16
c.kloet@ziggo.nl

Bestuurslid:

Mevrouw C. Bult
06 -31 56 16 60
cobi.b@casema.nl

E-mail bestuur:

vsag@denhaag.nl

Postadres:

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Bankrekening:

NL95 INGB
0003 9305 93

t.n.v. Penn.
ver. v.
Senioren
Ambt. Gem.
's-Gravenhage

Website:

<https://www.vsag.nl>

Varen

Schrik niet: ik stel voor de naam van onze vereniging te veranderen. Nadat we onlangs onder onze 45 jaar oude vlag het negende lustrum hebben gevierd, lijkt het mij gepast met behoud van de hoofdletters VSAG de betekenis daarvan om te dopen tot Varende Senioren Ambtenaren van de gemeente 's-Gravenhage.

Geloof me, het is echt toeval, maar:

- op dinsdag 6 juni voeren we van Den Helder naar Texel en na het bezoek aan dit Waddeneiland weer terug,
- op woensdag 2 augustus varen we in 's-Hertogenbosch onder andere over de Binnendieze,
- op donderdag 31 augustus varen we de route van de vroegere trekschuiten van Den Haag naar Delft en na een lunch weer terug,

- op woensdag 13 september varen we van Marken naar het Amsterdamse Bos met een diner aan boord.

Voor ons, senioren, is varen ongetwijfeld de veiligste vorm van vervoer. Je hoeft er geen helm voor op je hoofd te zetten, je hoeft er geen cursus valpreventie voor senioren voor te volgen en van voorbij scheurende andere verkeersdeelnemers in auto's of op racefietsen, e-bikes, snor- en bromfietsen en scooters of hoe die dingen tegenwoordig allemaal heten, laat staan dat je weet waar ze wel of niet mogen rijden en hoe hard, heb je helemaal geen last.

Wij van de Varende Senioren Ambtenaren van de gemeente 's-Gravenhage kiezen voor de boot. Rotondes, stoplichten en fietsers die hun hand niet uitsteken kom je op het water maar heel weinig tegen en als de zon schijnt zit je op het dek in alle rust heerlijk te genieten.

Misschien denkt u na het lezen van de vorige pagina dat ik iets te lang in de zon heb gezeten. Ik kan u geruststellen. Ik neem u niet in de boot. Hoewel, letterlijk wil ik dat eigenlijk toch doen. Van harte nodig ik u namelijk uit mee aan boord te gaan bij een of meer van de vaartochten. Dit Journaal staat er vol van.

Vaartochten zijn vanouds bij de leden van de VSAG erg populair. Ook nu verwacht ik veel belangstelling. Schrijf bijtijds in en voorkom, om het met de laatste flauwe grap te zeggen, dat u uit de boot valt.

Overigens had een lid dat aan een rolstoel is gebonden mee naar Texel willen varen. Dat zou betekenen dat hij met een lift in de bus moest worden getild en de rolstoel in de bus mee kon. Het bureau dat onze dagtochten verzorgt kan daarvoor een aangepaste bus inzetten, maar dat kost een paar honderd euro extra.

Misschien zijn er meer leden die met een dagtocht meewillen als dat met een aangepaste bus mogelijk is. Ze kunnen dat mij laten weten. Uiteraard kunnen we de extra kosten niet voor één persoon maken. Bij elke dagtocht moet er voldoende belangstelling zijn om een duurdere aangepaste bus met lift te kunnen huren.

Beste VSAG-ers, de zomer staat voor de deur. We draaien gewoon door met behalve de vaartochten naar Den Bosch op 2 augustus en naar Delft op 31 augustus de twee wandelingen met een gids in het historische centrum van Delft op dinsdag 4 en dinsdag 11 juli, de fietstochten op zaterdag 8 juli en zaterdag 12 augustus en de Buitendag op dinsdag 15 augustus.

Ik wens u een fijne zomer!

Leo Draisma,
voorzitter

Voor zomertocht 's-Hertogenbosch kan nog worden ingeschreven

Voor de zomertocht op woensdag 2 augustus naar 's-Hertogenbosch kan nog worden ingeschreven.

De bus vertrekt om 9.00 uur vanaf het busplatform op het Centraal Station naar 's-Hertogenbosch.

Daar worden de deelnemers op het nostalgische partyschip 'Ouwe Dirk' met koffie en thee ontvangen. De vaartocht begint om 11.00 uur, waarbij waterlopen en imposante vestingwerken zijn te zien. Aan boord is er een lunch met tomatensoep, verschillende soorten sandwiches, Brabantse worstenbroodjes en fruit.

Tussen 13.00 en 15.00 uur kunnen de deelnemers 's-Hertogenbosch op eigen gelegenheid verkennen. Een van de bekendste bezienswaardigheden is de eeuwenoude Sint-Janskathedraal. In restaurant Engel in Houten is er een afsluitend diner. De bus is om ongeveer 19.30 uur weer op het Centraal Station.

Aanmelden

De zomertocht kost € 74,00, voor een introduc e € 84,00. Dit bedrag moet worden overgemaakt op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Den Bosch.

Vaartocht naar Delft en terug langs het jaagpad van de trekschuiten

Op donderdag 31 augustus is er een vaartocht van Den Haag naar Delft en terug. De overdekte boot vaart via Voorburg en Rijswijk de route waar vroeger de trekschuiten op het jaagpad langs de Vliet door paarden werden getrokken. De boot, gebouwd naar het voorbeeld van de trekschuit, is vernoemd naar keizer Hadrianus, die een grote rol speelde rond de Vliet, zoals bij de nederzetting Forum Hadriani. Tijdens deze Vlietvaart kunnen de deelnemers, mede door de bijzonderheden die een gids vertelt, genieten van het groene landschap, de fraaie oude buitenhuizen, de molens en de landerijen langs de Vliet. In Delft is er een lunch.

De Hadrianus van de stichting De Ooievaart/De Vlietvaart vertrekt om 10.00 uur bij de Bierkade 18b in Den Haag. Na anderhalf uur varen is de boot in Delft, waar er in restaurant Het Vermeertje aan de Nieuwe Langendijk een lunch is. Om 13.00 uur wordt terug naar Den Haag gevaren. De Hadrianus is om 14.30 uur weer op de Bierkade.

Vierhonderd jaar geleden was voor de reis naar en van Delft de trekschuit de belangrijkste vorm van vervoer. Het schip werd met een lang touw door een paard vanaf de kant voortgetrokken. De reis was veel prettiger dan met een koets over de zeer slechte wegen. Ook was een trekschuit niet afhankelijk van de wind. De reis duurde drie uur. De passagiers, tussen de 24 en de 30, zaten onder een over hoepels gespannen zeildoek. Tweedeklaspassagiers zaten dicht op elkaar op houten bankjes onder het tentdoek. Voor eersteklaspassagiers was er een houten cabine waar ze meer ruimte hadden.

Druk

De eerste reguliere trekschuitverbinding vanuit Delft ging in 1636 over de Vliet tussen Delft en Leiden. Twee jaar later werd Den Haag op deze route aangesloten met een splitsing in de Vliet bij het huidige Drievliet. De verbinding tussen Den Haag en Delft was de drukst bevaren route van Nederland. Tussen half zeven 's ochtends en zeven uur 's avonds vertrok elk half uur in beide richtingen een schuit.

Het jaagpad liep oorspronkelijk langs de oostzijde van de Vliet, maar vanaf 1695 tot de Hoornbrug aan de westzijde. Hierdoor kon direct de bocht naar de Haagse Trekvljet worden gemaakt. Op het paard zat een ruiter die de jager heette. Vaak was dit een jongen, bijvoorbeeld de zoon van de schipper, zodat het paard niet te zwaar beladen was.

De trekschuiten namen soms ook vracht mee, zoals jenever uit Schiedam. Aan de Bierkade is de oude distilleerderij Van Kleef nog steeds zichtbaar. De alcoholische lading had een behoorlijke invloed op het gedrag van de passagiers, de schippers en hun personeel. Het leidde tot de regel dat zij zich 'nuchteren en behoorlijk en vlijtig' moesten gedragen.

In de negentiende eeuw verloor de trekschuit zijn populariteit omdat er betere wegen kwamen waarover comfortabele koetsen snel konden rijden. De trekschuit werd hierdoor een vervoermiddel voor arme mensen. De opkomst van de trein en de stoomboot betekende het definitieve einde voor de trekschuit. In 1847 kreeg Delft een treinstation en zo'n twintig jaar later werd de trekvaartverbinding tussen Delft en Den Haag opgeheven.

Aanmelden

De vaartocht met de Hadrianus inclusief de lunch kost € 32,50, voor een introduc e € 45,--. Dit bedrag moet worden overgemaakt op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van

Vliettocht. Er is op de boot plaats voor maximaal 32 deelnemers. Daarom geldt de volgorde waarop de aanmeldingen binnenkomen.

Buitendag met pizza tot slot op dinsdag 15 augustus

Na de zelfgebakken pannenkoeken van vorig jaar wordt de Buitendag, die op dinsdag 15 augustus van 11.00 tot 17.00 uur wordt gehouden in het clubgebouw van de sv Erasmus, dit keer met

pizza afgesloten.

De deelnemers worden om 11.00 uur met koffie ontvangen. Om 12.30 uur is er een lunch met soep en belegde broodjes, vanzelfsprekend ook met een kroket. Daarna zijn er de gebruikelijke activiteiten, zoals jeu de boules, sjoelen, bridge, scrabble, klaverjassen, jokeren en rummikub. Tot slot wordt pizza gegeten.

Deelname aan de Buitendag kost € 19,00. Dit bedrag moet voor 1 augustus worden overgemaakt naar NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Buitendag. Bij annulering na 3 augustus wordt voor de gemaakte kosten € 3,-- ingehouden. Bij annulering 24 uur vóór de Buitendag of op de dag zelf is teruggave niet mogelijk.

Het clubgebouw van de sv Erasmus ligt aan de Erasmusweg tegenover nummer 1953 en is bereikbaar met bus 21 en 25 en tram 9 en 16. Op het terrein van de sv Erasmus kan gratis worden geparkeerd.

Varen van Marken naar Amsterdamse Bos met diner aan boord

Op woensdag 13 september is er een vaartocht van Marken over het Markermeer, het IJ, de Schinkel en het Nieuwe Meer naar het Amsterdamse Bos in Amstelveen. Aan boord is er een diner met soep, rollade, groenten, sla, patat en bavarois.

Voordat de 'Jacqueline' om 12.00 uur uit de haven vertrekt, kunnen de deelnemers ongeveer een uur Marken op eigen gelegenheid verkennen. Het is met zijn houten huizen op palen en de smalle straatjes een zeer bekend vissersdorp.

De karakteristieke groene huizen van Marken dat met een dijk met het vasteland is verbonden, zijn bijna allemaal een rijksmonument. Ze staan op terpen, die ze vroeger tegen het water moesten beschermen.

Het oude pittoreske centrum met zijn smalle steegjes is op één terp gebouwd. De meeste huizen dateren uit de 18e en 19e eeuw en verkeren nog in een goede staat. Veel tuinen waren vroeger een bleekveld voor het bleken van het linnen in de zon.

Klompen

Bij de klompenmakerij is te zien hoe klompen traditioneel met de hand worden gemaakt, maar ook met machines. De klompen kunnen er, evenals andere souvenirs, worden gekocht.

Ook in Wittewerf zijn de huizen uit de 18e en 19e eeuw en hebben nog de karakteristieke houten gevels. Dat geldt ook voor de huizen in het buurtschap Grotewerf, dat op een handmatig gemaakte heuvel tegen het water ligt. In de Rozewerf staan de huizen opvallend dicht bij elkaar, vooral tegen de wind. De Havenbuurt is een van de buurtschappen die niet op een verhoging zijn gebouwd.

De traditionele huizen in de Moeniswerf hebben kleine ramen en veel bloembakken. Ze liggen op de route naar de vuurtoren, die vaak Het Paard van Marken wordt genoemd. De vuurtoren werd in 1839 gebouwd en is 16 meter hoog. Toen Marken nog een eiland was en langs de route van Amsterdam naar de Waddeneilanden lag, had het zelfs drie vuurtorens.

Ramp

Het monument The Wave herinnert aan de stormvloed van

1916 toen in Marken 16 mensen omkwamen. De ramp was aanleiding voor de aanleg van de Afsluitdijk en de Zuiderzeewerken. Een onderdeel daarvan was de Markerwaard die in 1957 gereed was. Ondanks de dijk heeft Marken nog steeds het typische eilandgevoel, mede door de vier witte ophaalbruggen.

De bus vertrekt om 8.30 uur vanaf het busplatform op het Centraal Station en is daar rond 17.30 uur terug. De dinnercruise kost € 59,--, voor een introduc e € 69,--. Dit bedrag moet worden overgemaakt op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Marken.

Oude tijden herleven tijdens Rock History Tour in Den Haag

Den Haag is altijd popstad nummer 1 van Nederland geweest. De beste bands kwamen uit de stad. Het begon rond 1955 met de Indo rockers. In de sixties waren er bekende beatgroepen als The Motions, Shocking Blue, Q65, Group 1850, Livin' Blues, Super Sister, Tee Set en de Golden Earrings.

De muziek uit de jaren zestig en zeventig speelt de hoofdrol tijdens de nostalgische Rock History Tour in Den Haag voor de VSAG op dinsdagmiddag 26 september. Hoogtepunten uit de Haagse popmuziek komen in deze rijdende rock 'n roll show aan de orde. Ook worden tijdens de busrit hits

van toen live door Haagse topmuzikanten gespeeld. Bijzondere plekken uit de Haagse popgeschiedenis worden bezocht en stadsdichter Victor Meijer draagt enkele van zijn werken voor.

Na een ontvangst met koffie en thee in het eetcafé en cultureel podium De Stamboom op de hoek van de Eikstraat met de Thomsonlaan vertrekt de touringcar met toilet aan boord om 13.30 uur voor de 3,5 uur durende tour met onderweg een drankje.

Reisleiders zijn kunstenaar Marcello en Peter de Ronde. Marcello bedacht met zijn echtgenote Els het concept van de Rocky History Tour als aanvulling op hun exposities in hun Rock Gallery.

Veldslagen

Peter de Ronde was destijds gitarist in de eerste formatie van de Golden Earrings. Ook maakte hij deel uit van de roemruchte Wildhoef Kikkers, die hun veldslagen uitvochten met de Indo rockers van de Plu. Daarom wordt naar de Wildhoef in de Bosjes van Pex gereden, waar ook een korte wandeling wordt gemaakt.

Daarna gaat het dwars door de stad langs het Musicon aan de Soestdijksekade naar het Zuiderpark. Onderweg is er livemuziek. Het is op dit ogenblik nog niet bekend wie gaan spelen. Er zijn twee duo's die hiervoor in aanmerking komen.

Het eerste duo bestaat uit Arie Spaans en Jan den Boer. Zij spelen akoestische rockcovers van de laatste vijftig jaar.

Arie Spaans is vooral bekend als zanger en componist. Met de band Suburbs won hij de Grote Prijs van Nederland en schreef hij het nummer Rollercoaster, de hit van Di-rect.

Jan den Boer is een veelgevraagd bassist en speelt in binnen- en buitenland met grote (blues)namen. Hij trad onder meer op met Little Boogie Boy, City Lights en Matou. Ook is hij nauw betrokken bij het wijk- en dienstencentrum De Heldenhoek in de Elandstraat.

Akoestisch

De tweede mogelijkheid is het duo SIR+. Het bestaat uit Matto Kranenburg, vroeger deel uitmakend van Kane en Hugo Remmelt, die als de beste singer songwriter van Nederland wordt gezien. Zij begeleiden zich met akoestische gitaren. Voor de Rock History Tour hebben ze een duik in de Haagse Klassiekers genomen. Het kostte heel

wat tijd om uit de bijna onbegrensde mogelijkheden een selectie te maken. "Eigenlijk was het te veel. Er ontbreekt altijd wel iets of iemand, maar om nou een hele week in de bus door te brengen...."

In het Zuiderpark is er bij de rolschaatsbaan of bij het Openluchttheater een rook-, drink- en plaspauze.

In de Zuiderparkbuurt wordt 'heilige grond' betreden. Zo gaat het in de

Terletstraat langs de plekken, waar de leden van de toen nog Golden Earrings woonden en oefenden. De band werd in 1961 opgericht. Bewoners uit de buurt konden als ze door de Terletstraat liepen of op bus 25 stonden te wachten hun muziek horen.

Legendarisch

Via de Loosduinseweg wordt naar de Prinsegracht gereden. Nadat bij het beeld van Haagse Harry een groepsfoto is gemaakt wordt gewandeld langs de plek waar Servaas, de legendarische muziekinstrumentenwinkel, was gevestigd, Club 192 aan de Groenmarkt en muziekcafé de Paap in de Papestraat, waar Barry Hay zangeres Anouk ontdekte, Dinand Woesthoff van Kane voor het eerst optrad en de band Di-rect met zijn indrukwekkende carrière begon. Via de Zeeheldenbuurt rijdt de bus terug naar café De Stamboom voor een afsluitende borrel rond 17.00 uur. Alle deelnemers krijgen een Rockart presentje.

Deelname aan de Rock History Tour kost voor leden € 45,--, voor een introduc e € 55,--. Dit bedrag moet worden overgemaakt op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Rock. De inschrijving sluit op 1 september. Om de Tour te kunnen laten doorgaan zijn tenminste 50 aanmeldingen nodig.

Geslaagde lentetocht naar de natuur en de jutters van Texel

Texel, acht kilometer breed en twintig kilometer lang en daarmee het grootste Waddeneiland, was de bestemming van de lentetocht op dinsdag 6 juni. De 53 deelnemers genoten van de overtocht vanaf Den Helder en de prachtige natuur met stranden, duinen, bosgebieden, heidevelden, moerassen, vogels en de zeven dorpjes op dit pareltje van de Waddeneilanden. Bij het juttersmuseum met de talrijke aangespoelde strandvondsten was er een lunch. In Pijnacker werd de dag met een diner afgesloten. Een van de deelnemers keek enthousiast op de lentetocht terug. "Het was een mooie, zonnige, informatieve en vooral gezellige dag."

De bus vertrok om 8.15 uur van het busplatform op het Centraal Station en was bijtijds in Den Helder om de boot van 10.30 uur te halen en na een rit van twee uur weer even de benen te kunnen strekken en koffie te drinken. Onderweg vertelde de chauffeur honderduit over alles wat er te zien was. Bovendien was, zoals een deelnemer het formuleerde, "iedereen aan de klets."

De overtocht werd gemaakt met een van de twee boten waarmee TESO tussen Den Helder en Texel vaart. TESO staat voor Texels Eigen Stoomboot Onderneming, die al meer dan een eeuw de veerdienst verzorgt. Nog steeds zijn enige duizenden bewoners van Texel mede-eigenaar. Met een snelheid van elf knopen, ruim twintig kilometer per uur, duurde de overtocht zo'n twintig minuten.

Rondrit

Na de aankomst op Texel stapte een geboren en getogen Texelaarster in de bus die tijdens de rondrit een toelichting gaf op de talrijke bezienswaardigheden zoals de Georgiër Begraafplaats. Op deze erebegraafplaats liggen soldaten die omkwamen nadat ze aan het eind van de Tweede Wereldoorlog in opstand waren gekomen tegen de Duitsers. Het waren veelal door de Duitsers krijgsgevangen genomen Sovjetsoldaten.

Het stervormige Fort de Schans was belangrijk in de tijd van Willem van Oranje, de VOC en Napoleon. Willem van Oranje liet het rond 1574 aanleggen om Texel en de scheepvaart tegen de Spanjaarden te beschermen. Napoleon liet het fort in 1811 vergroten. De restanten zijn aan het eind van de vorige eeuw door Monumentenzorg gerestaureerd.

Texel is ook het eiland van de schapen. Er zijn er zo'n 14.000, evenveel als het aantal bewoners. In het voorjaar komen daar nog een paar duizend lammetjes bij.

Dekbedden

De bus reed langs de fabriek van TexelWool in het havenplaatsje Oudeschild, waar met wol van de 'Texelaar' zoals het Tessels schaap wordt genoemd, onder andere dekbedden worden geproduceerd.

In Oudeschild staat het water een paar keer per jaar zo hoog dat de kade overstroomt. Sinds het verbod op pulsvisserij is er geen visserij meer. Veel gezinnen zijn daardoor getroffen. De veerboot naar Texel meerde vroeger in de haven van Oudeschild af. Nu is dat de veerhaven van 't Horntje, een kleine gemeenschap die behoort bij het dorp Den Hoorn dat een romantisch kerkje en tulpenvelden heeft.

Den Burg dat een historisch centrum heeft, is het grootste dorp op Texel. Het kleinste dorp met 300 inwoners is De Waal. Een ander historisch dorp is Oosterend, waar de Maartenskerk uit de 12^e eeuw centraal staat. Elke vijf jaar is er een dorpsfeest met een gezamenlijke maaltijd met meer dan 500 dorpsbewoners en een theaterspel waaraan bijna iedereen meedoet. De Koog ligt direct aan het Noordstrand en Cocksdoorp in de buurt van de fraaie vuurtoren.

Texel is vooral bekend van De Slufter, een uniek natuurgebied met een open verbinding met de zee, waardoor het zeewater vrij spel heeft en het er elke dag anders uitziet. Er groeien alleen planten die tegen het zoute water bestand zijn. Ook is het een belangrijke broedplaats voor zeldzame vogels.

Andere bezienswaardigheden die tijdens de rondrit aan de orde kwamen waren het in 1937 opgerichte vliegveld Texel dat twee grasbanen heeft en waar een paracentrum en een luchtvaart- en oorlogsmuseum zijn gevestigd, het natuurmuseum en zeehondenopvangcentrum Ecomare, het huis van Jan Wolkers die er vanaf 1980 woonde en in 2006, het jaar waarin hij overleed, tot ereburger van Texel werd benoemd en het 'Torenhuis', het oudste huis van Texel, dat volgens het opschrift uit 1578 een kosterwoning was.

Jutters

Een prominent onderdeel van de lentetocht was het bezoek aan het Maritiem- en Juttersmuseum Flora, waar de deelnemers ook een smakelijke lunch kregen.

In het museum kregen ze uitleg over de geschiedenis van het strandjutters. Ook zagen ze talrijke voorwerpen die op de Texelse stranden zijn angespoeld, vaak tijdens zware stormen. Scheepsladingen waren vroeger niet stevig verankerd, wat het strandjutters interessant maakte.

Bij Texel zijn honderden schepen vergaan. De jutters waren er dan als de kippen bij voordat de strandvonder beslag op hun vondsten kon leggen. Enkele opzienbarende strandingen in de vorige eeuw worden in het museum uitgelicht. Hoewel tegenwoordig bijna alles in zeecontainers zit gaat het Texelse juttersbloed nog steeds harder stromen als een storm wordt voorspeld.

Strandjutters mogen niet alles houden, werd op een vraag van een van de deelnemers gezegd. Wat ze vinden is vanouds eigendom van degene

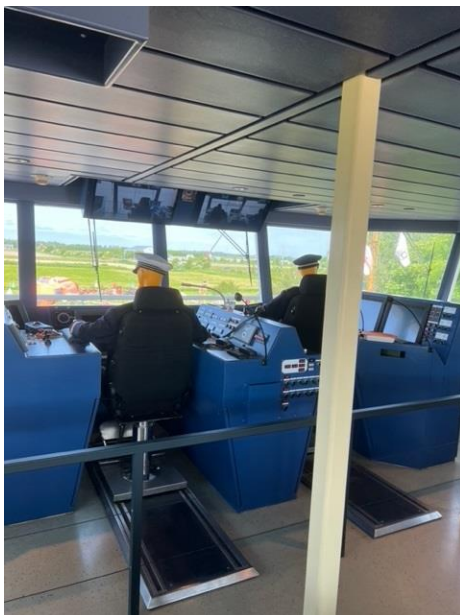
die het verloren heeft, zoals de eigenaar van een schip of, als de goederen zijn verzekerd, van de verzekeringsmaatschappij. De goederen moeten worden ingeleverd bij de autoriteiten, op Texel de burgemeester. De jutter kan wel aanspraak maken op een deel van het vindingsloon.

Aap

Ook hoorden de deelnemers van een strandjutter een bijzonder verhaal over zijn opa, die uit armoede ook strandjutter was. Hij vond een vat van 200 liter, rolde het de duinen in, draaide de stop eruit en proefde.

Het was pure alcohol dat voor de helft met water moest worden aangelengd. Anders was het te sterk om te drinken. Hij had dus 300 liter sterke drank en nodigde iedereen uit een borrel te komen drinken. Na een tijdje kwam er geen druppel meer uit het vat. Toch was het niet leeg. Opa hakte het met een bijl open en bleek er op sterk water een aap in te zitten. Waarschijnlijk was de aap op weg naar een laboratorium.

In het juttersmuseum wordt ook aandacht geschonken aan het loods- en reddingwezen op Texel. Ooit werden drenkelingen door eilanders gered, die met houten roeiboten de hoge golven trotseerden. Nu worden snelle rubberboten ingezet. In het gloednieuwe paviljoen van TESO zagen de deelnemers een tentoonstelling over de veerdienst van Texel. Blikvanger is het stuurhuis van de 'Schulpengat', van 1990 tot 2005 het vlaggenschip en tot 2016 het eerste reserveschip.

De deelnemers aan de lentetocht waren tot rond 14.30 uur in het juttersmuseum. Enkele gingen in het zonnetje op het terras zitten, anderen strekten even de benen na de lange rit en alle informatie. Met de boot

van 15.30 uur werd terug naar Den Helder gevaren. In restaurant Tout le Monde in Pijnacker werd de lentetocht met een 3-gangen diner afgesloten.

A photograph of a white golf ball on a green golf course. In the background, a red flag is visible on a green, and there are trees under a clear blue sky. The text is overlaid on the image.

Kennis maken met golf tijdens Haags Gemeentelijk Golfevent

**Leden van de VSAG kunnen op woensdagmiddag
20 september meedoen aan de elfde editie van het
Haags Gemeentelijk Golfevent op de golfbaan Leeuwenbergh
in Den Haag. Er is een golfwedstrijd en wie met golf
wil kennismaken kan meedoen aan een twee uur
durende golfclinic.**

Tijdens de golfclinic tussen 14.00 en 16.00 uur geeft een golfprofessional les. Geadviseerd wordt daarbij sportieve, platte schoenen te dragen. Van 13.00 tot 13.45 uur kan men zich hiervoor melden.

Wie een baanpermissie en een NGF-nummer heeft kan tussen 13.15 en 16.30 uur meedoen aan een golfwedstrijd over 9 holes op de wedstrijdbaan. Hiervoor kan men zich tussen 12.00 en 12.45 uur melden.

Wie geen teampartner heeft wordt gekoppeld aan een andere speler die ook geen teampartner heeft. Voor de winnaar is er een wisselbeker.

De kosten voor zowel de golfclinic als de wedstrijd zijn € 30,--. Dat bedrag moet op de dag zelf contant worden betaald.

Aanmelden

Omdat het aantal plaatsen voor de golfwedstrijd en vooral voor de golfclinics beperkt is, wordt aangeraden zich snel op te geven. Dat kan tot uiterlijk 28 juli via <https://forms.office.com/e/eBrXYQew1>. Als het maximaal aantal inschrijvingen is bereikt, wordt een wachtlijst aangelegd.

Het Haags Gemeentelijk Golfevent wordt van 16.30 uur - 18.30 uur afgesloten met een 'aangeklede' borrel en de prijsuitreiking. Daarna kan men voor eigen rekening een hapje eten. Op de dag zelf kan men zich hiervoor aanmelden en de kosten ter plekke afrekenen.

Bij de golfbaan Leeuwenbergh aan de Elzenlaan 31 te Den Haag is er voldoende parkeergelegenheid. Voor vragen kan worden gemaild naar denhaagfitengezond@denhaag.nl.

Agenda

4/7: wandeling Delft, 14.00 uur, vanaf 13.30 uur verzamelen bij Starbucks in de hal van het station Delft

6/7: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG in Zuid57

8/7: fietstocht, 10.00 uur, woonzorgcentrum Houthaghe, Toon Dupuisstraat 10, Den Haag

11/7: wandeling Delft, 14.00 uur, vanaf 13.30 uur verzamelen bij Starbucks in de hal van het station Delft

2/8: dagtocht naar Den Bosch, vertrek 9.00 uur, busplatform Centraal Station in Den Haag

10/8: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG in Zuid57

12/8: fietstocht, 10.00 uur, woonzorgcentrum Houthaghe, Toon Dupuisstraat 10, Den Haag

15/8: Buitendag, 11.00 uur, clubgebouw sv Erasmus, Erasmusweg, Den Haag

31/8: Vlietvaart naar en van Delft met lunch, afvaart 10.00 uur, Bierkade 18b, Den Haag

Personalialia

Nieuwe leden/vrienden:

dhr. C. den Hoedt

Overleden:

dhr. A.J. Keukens,

dhr. H. Vingerling

Minder fietsers door pollen en warmte

Voor de fietstocht op zaterdag 10 juni waren er veel afmeldingen in verband met de pollen en de warmte. Ook ziekte speelde een rol. Om 10.00 uur voegden alleen Liesbeth en Harry zich bij Ton van der Linden bij het vertrekpunt in de Toon Dupuisstraat. Om die tijd was het goed fietsweer en was er een verkoelend windje. Bovendien had Ton van der Linden wegens de verwachte warmte de tocht wat ingekort, zodat ze rond half een na ruim 30 kilometer en voordat het echt warm werd weer thuis waren. "Want", zegt hij, "volgens het beroemde liedje van Peter Sellers gaan alleen dolle honden en gekke Engelsen in de hete middagzon naar buiten."

Via de Dedemsvaartweg, de Steenwijklaan, de Leyweg, de Strijkkade, het water naar de Hoekpolder, de Prinses Beatrixlaan, het Wilhelminapark, de nieuwbouwwijk, de tunnel onder het spoor bij het Haantje, het monumentale gebouw van de 'Gist' en de Nieuwe Plantage werd naar Aan 't Verlaat gefietst.

Na de koffie met appeltaart in 'Knus' waar het gezellig druk was, werd een kortere weg teruggefietst langs het Jaagpad, Elsenburg, de groenstrook langs de A4, de Monseigneur Bekkerslaan, de Schaaapweg, de Loevesteinlaan en de Meppelweg.

Op zaterdag 8 juli en zaterdag 12 augustus is er weer een fietstocht. Om 10.00 uur wordt vertrokken bij Houthaghe aan de Toon Dupuisstraat 10. Bij twijfel of de fietstocht gezien het weer doorgaat kan Ton van der Linden worden gebeld: tussen 9.15 en 9.30 uur 070 - 325 25 91 en tussen 9.15 en 9.50 uur 06 - 387 841 71.

Uit de
archieven
van ambtelijk
Den Haag

Den boschwachter Jacob Poot lette op 'geloop door publiek'

Negentig jaar geleden overleed Jacob Poot. Met zijn broer Willem was hij jachtopziener in het duingebied Houtrust dat eigendom was van groothertogin van Saxe-Weimar, een kleindochter van koning Willem II.

Toen de gemeente in 1907 het domein Houtrust van het Hof overnam, werd Jacob Poot als 'boschwachter' voor deze buitenplaats met een theehuis door de gemeente in dienst genomen. Een jaar later constateerde directeur Pieter Westbroek van de Gemeenteplantsoenen dat 'geloop door publiek' verstuingen veroorzaakte. Helmbepanting en afsluiting van de hoge duinen voor wandelaars moesten dat tegengaan. Jacob Poot was er boswachter tot 1929. Twee jaar daarvoor vernoemde de gemeente dit duingebied naar hem en zijn broer.

Bekend

Zijn overlijden werd gemeld in de Haagsche Courant en Het Vaderland op 18 december 1933:

"In het Diakonessenhuis Bronovo alhier is na een ongesteldheid van 10 dagen overleden de heer Jacob Poot, in den ouderdom van 70 jaar. Hij was zeer vele jaren den boschwachter in de bekende Boschjes van Poot, waar hij indertijd, voordat het eigendom van de gemeente werd, met collega Aai Stam de beide boschwachters waren. Een groot aantal jaren woonde hij aan het einde van de oude Beeklaan als opvolger van zijn oudsten broer Willem Poot, die onlangs overleden is en later naar Zorgvliet was overgeplaatst. Bij zeer vele stadgenoten waren zij bekend. Ook na zijn pensionering zag men hem vaak in de boschjes en bleef hij in contact met Gemeenteplantsoenen, speciaal inzake het doden van schadelijke vogels."

Nog steeds zijn de Bosjes van Poot en de andere groengebieden van Den Haag zoals Meijendel, Clingendael, de Scheveningse Bosjes en het Westduinpark het ambtelijk werkterrein van de gemeentelijke boswachters bij de Dienst Stadsbeheer. Daar moeten ze er onder andere voor zorgen dat de bezoekers letterlijk op het rechte pad blijven.

In april 1989 veranderde hun werkterrein, want toen besloot de gemeente zestien boswachters in de stadsvernieuwingsbuurten in te zetten om een eind te maken aan de toenemende vervuiling in buurtparken en plantsoenen. Niet alleen huisvuil, maar zelfs complete koelkasten werden daar gedumpt. Ook werd veel geklaagd over hondenpoep. De boswachters moesten vooral voorlichting geven en vernielingen proberen te voorkomen. Eventueel konden ze gebruik maken van hun opsporingsbevoegdheid.

Eksters

In april 1998 kregen ze er weer een taak bij toen ze in Bouwlust eksters moesten vangen. Volgens de Dienst Stadsbeheer waren de eksters in

de war. Ze pikten witte kiezelstenen van de daken en legden die in hun nest. Toen ze merkten dat het geen eieren waren gooiden ze de stenen uit het nest of vlogen ze er in hun snavel mee weg en lieten ze op auto's en autoruiten vallen wat voor de nodige schade zorgde.

Met lokeksters werden ze naar kooien gelokt. In parken aan de rand van Den Haag werden ze vrijgelaten. Ook plaatste de Dienst Stadsbeheer een aantal waarschuwingsborden. Niet alleen in Bouwlust, maar bijvoorbeeld ook in Mariahoeve.

Een recent probleem is dat steeds meer mensen steeds vaker de rust opzoeken, maar van de wandelpaden afgaan. "Het is geweldig dat zoveel mensen van de natuur genieten, maar ze moeten zich wel aan de regels houden", zegt boswachter Erwin Hemelop. Hij was in juni 2019 betrokken bij de excursie van de VSAG in het Westduinpark. "De wandelpaden zijn er niet voor niets. We moeten zuinig op onze natuur zijn."

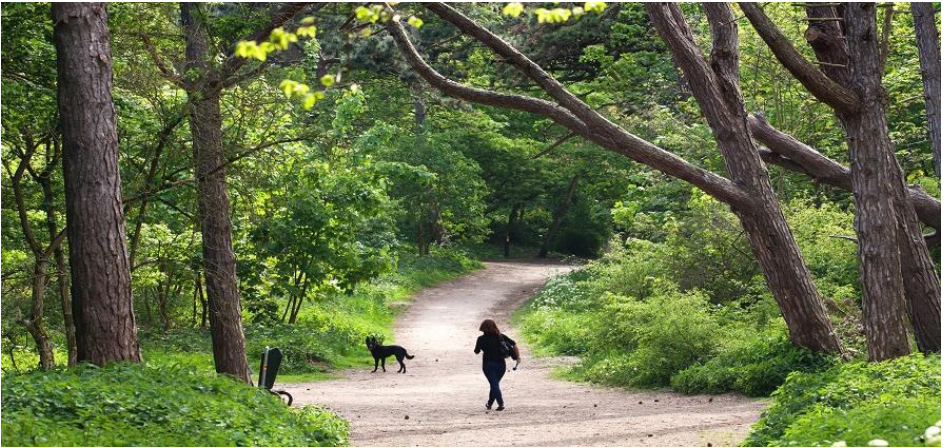
Volgens hem is men zich soms van geen kwaad bewust. "Andere bezoekers hebben de borden wel gezien, maar willen een nieuw stukje natuur ontdekken en de drukte vermijden. We hebben in de Natte Pan in het Westduinpark al heel wat boetes uitgedeeld."

Honden

Ook voor loslopende honden worden veel bonnen geschreven. In 2021 gaven de boswachters bijna 1200 boetes aan hondenbezitters die zich niet aan de regels hielden. Dat was twee keer zoveel als een jaar eerder.

Boswachter Erwin Hemelop: "Als je naar het groen gaat doe dat dan met respect voor de natuur. Houd rekening met broedende en jonge dieren, blijf op de paden en houd honden aan de lijn. Zo krijgen opkomende planten, bloemen, mossen en andere soorten een kans om te groeien en te bloeien. En laat geen afval achter, maar houd het groen netjes. Dan kunnen steeds meer mensen van het groen genieten."

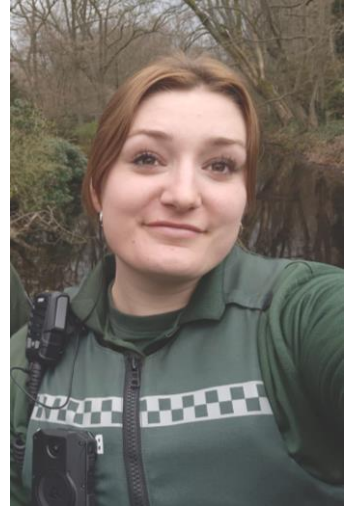
De boswachters zijn een specialistisch team van de in 2015 opgezette Handhavingsorganisatie bij de Dienst Stadsbeheer. Hoe ze ervoor zorgen dat de bezoekers zich aan de regels houden en de leefbaarheid en de rust in de Haagse groengebieden niet in het gedrang komen is volstrekt onvergelijkbaar met de werkwijze van 'den boswachter' Jacob Poot een eeuw geleden. Ook de eisen waaraan ze moeten voldoen zijn totaal anders. Ze hebben veel meer bevoegdheden om op te treden en moeten veel van flora en fauna afweten om als gastheer vragen over de natuur te beantwoorden en excursies te geven.

Ook kregen ze in plaats van de witte patrouillevoertuigen nieuwe groene wagens, zoals de volledig elektrische Frisian. De groene kleur wordt met boswachters geassocieerd en valt in de natuurgebieden minder op.

Boswachter Erwin Hemelop: "Ook in het groen geldt fatsoen, maar het valt niet altijd mee om de asociale medemens op de bon te slingeren. Bij veel mensen is het lontje korter geworden. Maar er zijn niet veel wandelschoenen nodig om kwetsbare planten en dieren te beschadigen. Met klem roepen wij de bezoekers van de groengebieden daarom op niet in een verboden gebied te wandelen maar op de paden te blijven."

Zijn collega Anouk Tiernagan wijst op de noodzaak dat honden in veel groengebieden zoals het Westduinpark aan de lijn moeten, vooral in het broedseizoen, dat loopt van 15 maart tot 15 juli. Ook buiten het broedseizoen kunnen loslopende honden, evenals hardlopers buiten de paden en illegale bikers, dieren verstoren.

Hondenpoep

Boswachter Anouk Tiernagan: "En ruim de drol van je hond op. Dat is in de hele stad verplicht. Het is niet alleen vies om erin te staan, maar ook niet goed voor de planten en de bodem. Hondenpoep zorgt voor veel extra stikstof. Het kan de bodem bemesten, waardoor woekerende planten zoals brandnetels de overhand krijgen. Dat gaat ten koste van onze unieke duinsoorten."

Boswachter Senna de Kreek: "Soms zijn mensen het niet met je eens en reageren ze emotioneel. Dat is best heftig. Je moet dan niet alleen weten waar jouw grens ligt, je moet hem ook bewaken. En op zo'n manier dat je de situatie oplost én het respect van de burger verdient."

Ze zegt ook terecht te komen in situaties die je bij de boswachterij niet verwacht.

"Denk aan daklozen die op zoek zijn naar een veilige plek om te slapen. Geen enkele werkdag is hetzelfde. Elke keer als ik mensen op een kantoor zie zitten met twee schermen voor hun neus waardeer ik mijn uitzicht op de zee of de natuur alleen maar meer."

ZWEEDSE PUZZEL

badkamer accessoire	↘ 1 6	bindend voorschrift	↘ 11	wortel	↘		↘	
berichten		fabel monster		ophouden te vriezen		liefdevol		kengetal
↙ 3		↓		↓				↓
bijwoord	→			7		lidwoord	→	15
schap						zin		
↙			onfatsoen- lijk	→		↓		
			hoffelijk					
roofvis	→		↓		askruik	→	5	
speelhol					houtsoort			
↙					↓		aanleg- plaats voor schepen	
denkbeeld		onderzoeks- instituut	→	8	2	kilometer	→ ↓	
		een en ander				lof		
↙	14	↓	10			↓		
				sportploeg	→			
hoeveel- heid	→	4	13					12
verpakking								
↙				maal- stroom	←	9		

De letters in de
genummerde
vakjes vormen
op de volgorde
van de nummers
een woord.

Stuur dit woord voor
13 augustus naar:

VSAG
zaal 1.09
Zuidlarenstraat 57
2545 VP Den Haag

of mail het naar:

vsag@denhaag.nl

Onder de inzenders
van de goede oplossing
wordt een prijs van
€ 10,-- verloten.

De oplossing van de
puzzel in het Journaal
van juni is
IETS NIET TELLEN

Na loting ging de prijs
van € 10,-- naar dhr.
Frank Keijser uit Rijswijk

Afdelingen en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden de activiteiten plaats in de ruimte van de VSAG, zaal 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

Maandag t/m vrijdag 9.00 - 13.00 uur, 13.00 - 17.00 uur

Dhr. F.J.M. Kalse, tel. 070 - 394 03 64

frans-bep@ziggo.nl

Per maand € 7,00

BRIDGE

Woensdag 13.00 - 16.00 uur

Dhr. R. Maring, tel. 06 - 440 240 41,

vsag.bridge@outlook.com

Per maand € 5,00

FIETSEN

Van maart tot en met oktober op de 2e zaterdag van de maand

Dhr. T. van der Linden, tel. 06 - 387 841 71

vanderlindenton87@gmail.com

HANDWERKEN

Maandag 13.00 - 16.00 uur

Mevr. G.G.M. Looijen-den Boer, tel. 070 - 366 03 09

c.looyen3@kpnplanet.nl

Per maand € 5,00

KEEP FIT

Stadhuis Spui, woensdag 14.00 - 15.00 uur in groepsverband
Uitsluitend de deelnemers van deze groep kunnen op een andere dag
of tijd ook individueel fitnessen

Dhr. B. van Amstel, tel. 06 - 136 732 19

amstdijk@ziggo.nl

Per maand € 20,00

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus, maandag 13.30 - 15.30 uur

Dhr. H.Th. Bielefeld, tel. 070 - 345 17 62

h.t.bielefeld@hetnet.nl

Per maand € 1,50

SCHILDEREN

Maandag 9.00 - 12.00 uur

Dhr. J. Vos, tel. 070 - 355 82 81

strandvos@ziggo.nl

Per maand € 5,45

YOGA

Dinsdag 10.00 - 11.00 uur

Mevr. M. Hendriks-Zuidwijk, tel. 070 - 323 94 15

greethendriks@casema.nl

Per maand € 18,50

WATERGYM

Escamphof, Escamplaan 57, woensdag 16.15 - 17.00 uur en
17.00 - 17.45 uur, donderdag 15.00 - 15.45 uur

Mevr. Y. Heemskerk-Brunings, tel. 06 - 309 003 75

yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com

Per maand € 21,50

Indien onbestelbaar
s.v.p. retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
zaal 1.09
2545 VP Den Haag
